

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA
úsek inšpekčnej činnosti
Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

**Správa o rozvíjaní kompetencií v oblasti informačných a komunikačných technológií
na gymnáziách a v stredných odborných školách v školskom roku 2008/2009 v
SR**

Úloha sa plnila v rámci tematických inšpekcií v **113** stredných školách (15,00 %), z toho na **48** gymnáziách (19,12 %) - 35 štátnych, 10 cirkevných, 3 súkromných a v **65** stredných odborných školách (12,94 %) - 50 štátnych, 1 cirkevnej, 14 súkromných. S vyučovacím jazykom maďarským boli 2 gymnáziá, s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským 3 gymnáziá a 4 stredné odborné školy. Cieľom úlohy bolo zistiť stav rozvíjania kompetencií v oblasti **informačných a komunikačných technológií (IKT)**. Informácie sa získali z dotazníka zadaného riaditeľom stredných škôl, z rozhovoru s riaditeľmi a z hospitácií vo vybraných predmetoch.

Na **gymnáziách** bolo vykonaných 1 146 hospitácií, z toho na 156 hodinách (13,61 %) využili prostriedky IKT, prevažne v matematike, prírodovedných predmetoch, ojedinele v slovenskom jazyku a literatúre a v cudzích jazykoch. Najviac rozvíjali kompetencie v oblasti IKT v predmete informatika, čo priamo vyplýva z cieľov učebných osnov predmetu.

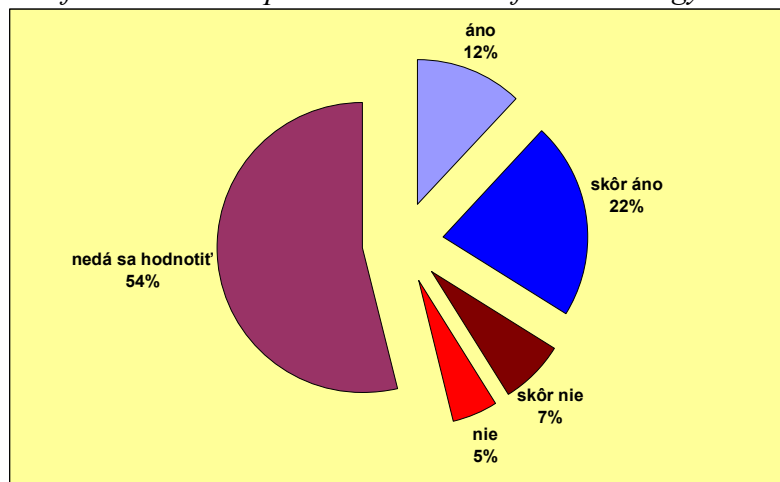
Učitelia využívali IKT vo vyučovacom procese na 156 hodinách (13,61 %) prevažne formou počítačovej prezentácie pri sprístupňovaní nového učiva. Interaktívne tabule využili na 7 hodinách. Zadávanie úloh na využitie IKT na gymnáziách znázorňuje graf č. 1.

Graf 1: Zadávanie úloh na využitie IKT na gymnáziách

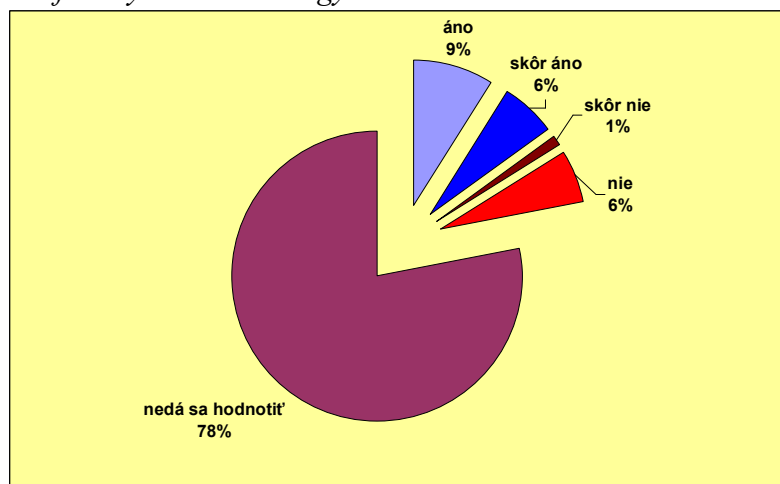
Absencia rozvíjania kompetencií v oblasti IKT sa negatívne prejavila na schopnosti žiakov vedieť použiť a spracovať dáta a informácie. Na 136 hodinách (11,75 %) dokázali žiaci uplatniť vyššie uvedené činnosti. Avšak na 618 vyučovacích hodinách (54 %) učitelia tieto zručnosti od žiakov nevyžadovali, preto sa ich schopnosti používať a spracovávať dáta a informácie nedali hodnotiť (graf 2).

Graf 2: Použitie a spracovanie dát a informácií na gymnáziu

Schopnosť využiť IKT sa u žiakov prejavila na 99 hospitovaných hodinách (9,00 %), väčšinou pri tvorbe a prezentácii projektov a získavaní údajov z internetu (graf 3).

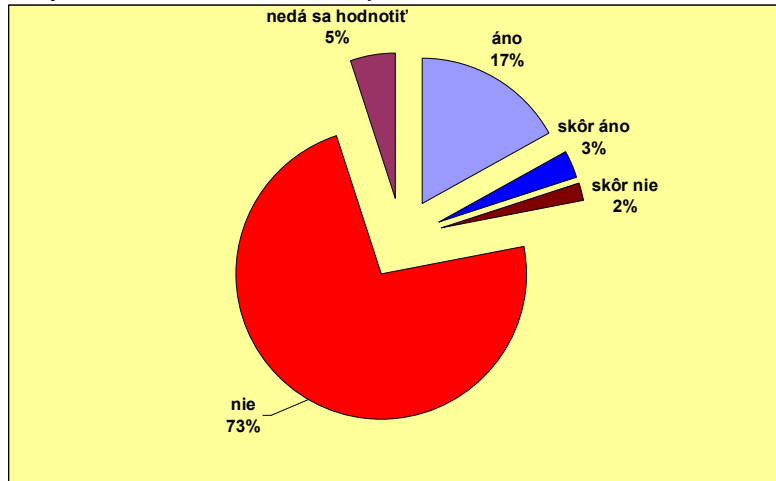
Graf 3: Využitie IKT na gymnáziách

V **stredných odborných školách** sa vykonalo v študijných a učebných odboroch celkom 2 151 hospitácií, z toho 1 533 na teoretickom a 618 na praktickom vyučovaní. Kompetencie v oblasti IKT sa sledovali len na teoretickom vyučovaní, z celkového počtu 1 533 hospitovaných hodín sa rozvíjali na 256 hodinách (16,70 %).

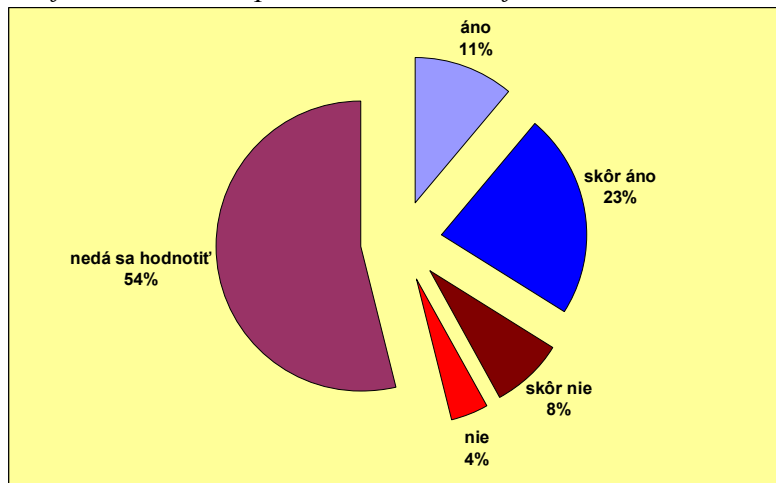
Úlohy, ktoré si vyžadovali využitie IKT, najčastejšie zadávali učitelia ekonomických a elektrotechnických odborných predmetov. Prevažne išlo o vyhľadávanie informácií z internetu alebo o prípravu prezentácie ku konkrétnej téme (graf 4).

Graf 4: Zadávanie úloh na využitie IKT v SOŠ

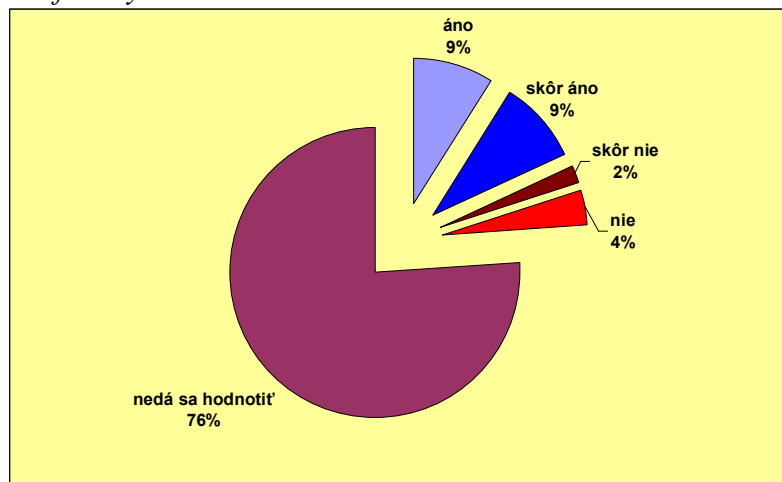
Pri sledovaní schopnosti žiakov ako vedeli používať i spracovávať dáta a informácie preukázali túto zručnosť žiaci na 165 hodinách (10,76 %). Najlepšie bola rozvíjaná u žiakov v predmete informatika i aplikovaná informatika a v niektorých odborných ekonomických predmetoch (graf 5).

Graf 5: Použitie a spracovanie dát a informácií v SOŠ

Schopnosť tvorivo a samostatne využívať vedomosti a zručnosti v oblasti IKT sa prejavila na 140 (9,00 %) hodinách (graf 6). Lepšie zručnosti preukázali žiaci študijných odborov, pretože mali viac príležitostí pracovať s IKT priamo vo vyučovacom procese.

Graf 6: Využitie IKT v SOŠ

Učebne IKT boli zriadené vo všetkých kontrolovaných školách, okrem 1 súkromného Gymnázia v Košickom kraji. Na gymnáziách priemerný počet žiakov na 1 počítač bol 13,26 a v SOŠ 7,58. Vzhľadom na počet žiakov bolo s počtom počítačov spokojných 83,33 % riaditeľov stredných škôl v Banskobystrickom kraji, kde v priemere na 1 počítač pripadalo 5 žiakov. Podľa vyjadrení riaditeľov stredných škôl využívajú učebne IKT v čase mimo vyučovania na krúžkovú činnosť, v menšej miere na tvorbu webových stránok škôl a prezentácií. Niektoré gymnáziá využívali učebne na prípravu kultúrnych programov, školských časopisov, školení, kurzov, prípravu prác v rámci SOČ, prípravu referátov a na činnosť Študentského európskeho parlamentu. Žiaci 1 školy v Trnavskom kraji využívali učebne na korešpondenciu so žiakmi zo zahraničia v rámci výmenných programov.

Školy organizovali pre žiakov rôzne **súťaže** a **aktivity**, v ktorých využívali poznatky a vedomosti z oblasti IKT. Zo strany žiakov bol veľký záujem o súťaž Zenit v programovaní, SOČ, predmetové olympiády, olympiádu v informatike, Genius Logicus, súťaž v programovaní PROFIT. V SOŠ sa okrem uvedených aktivít zapájali žiaci aj do súťaží Mladý účtovník, Mladý rozpočtár, Podnikanie v cestovnom ruchu a mnohých ďalších.

Učitelia jednotlivých predmetov na 45 gymnáziách (93,75 %) a v 61 SOŠ (93,846 %) sa priebežne vzdelávali vo využívaní IKT vo výchovno-vzdelávacom procese, ale len malá časť z nich na hospitovaných hodinách získané poznatky využila. Učitelia niektorých škôl sa vzdelávali v rámci Infoveku a projektov Európskeho sociálneho fondu. V oblasti vzdelávania bola dobrá spolupráca niektorých stredných škôl s vysokými školami, napríklad s Prírodovedeckou fakultou UK Bratislava, s Fakultou elektrotechniky a informatiky STU Bratislava, Technickou univerzitou Zvolen a vzdelávacím inštitútom Elfa.

Na hospitovaných hodinách učitelia zadávali úlohy vyžadujúce využitie IKT iba sporadicky. Na gymnáziách najčastejšie na hodinách informatiky, prípadne niektorých prírodovedných predmetoch a v SOŠ na niektorých odborných predmetoch. Z celkového počtu hospitovaných hodín sa kompetencie žiakov rozvíjali na 13,61 % hodín na gymnáziách a 16,70 % hodín v SOŠ, čo je na vysoký počet učiteľov, ktorí získavali zručnosti v práci s IKT v rámci projektov a ďalšieho vzdelávania, neuspokojivý stav. Pozitívom je, že vo všetkých kontrolovaných subjektoch (okrem 1 súkromnej školy) mali zriadené odborné učebne informatiky. Učebne IKT sa v školách využívali aj v čase mimo vyučovania a to väčšinou na krúžkovú činnosť, na realizáciu projektov, na prezentáciu v SOČ a vyhľadávanie informácií pomocou internetu. Žiaci sa zapájali do rôznych súťaží v oblasti IKT, ktoré organizovali školy.

Odporúčania a podnety

Riaditeľom škôl

- zamerať kontrolnú činnosť na rozvoj kompetencií žiakov v oblasti IKT a na využívanie prostriedkov IKT vo výchovno-vzdelávacom procese